

Inhoudsopgave

Voorwoord	v
1 Inleiding	1
1.1 Waar gaat dit boek over?	1
1.2 Criminaliteit en criminologie	2
1.3 Een veelkleurig en fluïde onderzoeksobject	4
1.3.1 Standaardclassificatie	5
1.3.2 Andere indelingen	8
1.4 Kenmerken en doelen van wetenschap	9
1.4.1 Wetenschapsopvattingen in vogelvlucht	10
1.5 De empirische cyclus	12
1.5.1 Theorieën en modellen	16
1.6 Soorten vragen	17
1.6.1 Macro, meso en micro	18
1.6.2 Hoeveelheid versus aard	20
1.6.3 Verklarend versus beschrijvend	20
1.6.4 Verandering versus statische kenmerken	23
1.7 Een aparte methodologie	24
2 Onderzoek naar criminaliteit en aanverwante zaken	29
2.1 Inleiding	29
2.2 Operationaliseren en meten	29
2.2.1 Meetniveaus	30
2.2.2 Operationalisatie	32
2.3 Validiteit en betrouwbaarheid	34
2.3.1 Constructvaliditeit	36
2.3.2 Statistische validiteit	38
2.3.3 Interne validiteit	39
2.3.4 Externe validiteit	39
2.4 Bepaling van de constructvaliditeit	41
2.4.1 Betrouwbaarheidsanalyse	41
2.4.2 Analyse van de validiteit van de operationalisatie	45
2.5 Andere kwaliteitsaspecten	46

2.5.1	<i>Obtrusive</i> versus <i>unobtrusive</i>	46
2.5.2	Selectie-effecten: representativiteit en generaliseerbaarheid	48
2.5.3	Dark number	50
2.5.4	Vergelijkbaarheid	50
2.6	Gelaagde structuur	51
2.6.1	Delicten	52
2.6.2	Processen-verbaal	52
2.6.3	Daders	53
2.6.4	Strafdossiers	53
2.6.5	Geografische gelaagdheid	54
2.6.6	Slachtoffers	55
2.6.7	De multiniveaustructuur van criminaliteit	55
2.7	Typen criminologisch onderzoek	56
2.7.1	Micro versus macro	56
2.7.2	Longitudinaal versus cross-sectioneel	56
2.7.3	Kwalitatief versus kwantitatief	59
2.7.4	Historisch versus contemporain	61
2.7.5	Toetsend versus exploratief	62
2.7.6	Primair versus secundair	64
3	Planning en uitvoering	65
3.1	De onderzoeksvraag	66
3.2	Literatuurstudie	68
3.3	Vorbereiding	71
3.4	Keuze van onderzoeksopzet	73
3.5	Keuze van analyse-eenheden	74
3.6	Keuze van dataverzamelmethode	75
3.7	Keuze van analysemethode	76
3.8	Toestemming, privacy en ethiek	76
3.8.1	Ethische (toetsings)commissies	82
3.8.2	Toestemmingsprocedures gebruik overheidsgegevens	83
3.9	Privacywetgeving en gedragscodes	84
3.9.1	Privacywetgeving	84
3.9.2	Gedragscode wetenschappelijke integriteit	86
3.10	Voor-, hoofd- en naonderzoek	87
3.11	Triangulatie	88
3.12	Onderzoeksopzet en budgettering	90
4	Onderzoeksopzetten voor causale samenhang	91
4.1	Inleiding	91
4.2	Causaliteit	95
4.3	Afhankelijke en onafhankelijke variabelen	98
4.4	Interventies en het meten van verandering	99
4.5	Designs naar experimentaliteit	101
4.5.1	Observationeel onderzoek	102

4.5.2	Quasi-experimenteel	105
4.5.3	Experimenteel	107
4.5.4	Wat als een experimenteel ontwerp niet mogelijk is?	111
4.6	Validiteit en onderzoeksontwerp	113
4.6.1	Statistische validiteit	114
4.6.2	Interne validiteit	118
4.6.3	Externe validiteit	125
4.6.4	Constructvaliditeit	128
4.6.5	Samenvatting	131
4.6.6	Een aantal designs op een rijtje	134
4.6.7	Longitudinale ontwerpen	136
5	Selectie van analyse-eenheden	139
5.1	Representativiteit en generaliseerbaarheid	139
5.2	Grootte van de onderzoeksgroep	141
5.3	Analyse-eenheden in primaire en secundaire bronnen	142
5.3.1	Probability sampling	144
5.3.2	Non-probability sampling	148
5.4	Online steekproeftrekking	153
5.5	Uitval, weigering en non-respons	156
6	Dataverzameling en bevraging	163
6.1	Bevraging en observatie: de rol van standaardisatie	163
6.2	Observatie	168
6.2.1	Participerende observatie	168
6.2.2	Niet-participerende observatie	170
6.3	Bevraging van personen	176
6.3.1	Ongestructureerde bevraging: open en diepte-interviews	178
6.3.2	(Semi)gestructureerde bevraging	180
6.4	Vragenlijsten	183
6.4.1	Vragenlijstontwerp	183
6.4.2	Vraagontwerp	189
6.4.3	Schaalconstructie	197
6.5	Afnamemogelijkheden vragenlijsten	202
6.5.1	Mondelinge afname	202
6.5.2	Afname via videobellen	203
6.5.3	Telefonische afname	204
6.5.4	Schriftelijke afname met onderzoeker	205
6.5.5	Afname zonder onderzoeker	205
6.5.6	Goede respons: response rate en kwaliteit van invulling	206
6.6	De inzet van techniek	210
6.6.1	Manipulatie middels techniek	210
6.6.2	Simulatie middels techniek	213
6.7	(Moeilijke) vragen naar (gevoelige) onderwerpen	215
6.7.1	Controlevragen	215

6.7.2	Bijzondere bevragingmethoden	217
6.7.3	Geheugensteuntjes	220
7	Bestaande gegevensbronnen	223
7.1	Statistieken	224
7.2	Bestaande gegevens bij politie en justitie	226
7.2.1	Registraties van de politie	226
7.2.2	Registratiesystemen van het Openbaar Ministerie	232
7.2.3	Het justitieel documentatiesysteem	233
7.2.4	Rechterlijke uitspraken	235
7.2.5	Registratiesystemen van de tenuitvoerlegging	235
7.2.6	Schoning	237
7.3	Anderen en niet-justitiële archieven en dossiers	238
7.3.1	De HALT-registratie AuraH	238
7.3.2	Het Letsel Informatie Systeem	238
7.3.3	Het registratiesysteem van Slachtofferhulp Nederland	239
7.3.4	Registraties van verzekeraars	239
7.3.5	Registraties en archieven bij behandelinstellingen	240
7.4	Slachtofferenquêtes	240
7.4.1	De Veiligheidsmonitor	241
7.4.2	Eerdere slachtofferenquêtes in Nederland: 1973-2011	242
7.4.3	Internationale slachtofferenquêtes	244
7.4.4	De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven	245
7.5	Self-report-enquêtes	246
7.5.1	De WODC-monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit	246
7.5.2	De International Self-reported Delinquency Study	247
7.6	Officiële en zelfgerapporteerde delinquentiëmetingen	248
7.7	Sociaal-Statistisch Bestand op het CBS	249
8	Beschrijving en analyse van gegevens	253
8.1	Inleiding	253
8.2	Analyse van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens	254
8.3	Beschrijvende analyse	256
8.3.1	Maten van centrale tendentie	256
8.3.2	Maten van spreiding	257
8.3.3	Tabellen en grafieken	258
8.3.4	Beschrijving van de duur tot een gebeurtenis	258
8.4	Bivariate analyse: de analyse van samenhang	263
8.4.1	De correlatiecoëfficiënt en andere maten voor samenhang	264
8.4.2	Correctie voor versturende invloeden	269
8.4.3	Andere maten voor samenhang: χ^2 , odds ratio en log-ranktoets	270
8.5	Predictie: regressieanalyse	277
8.5.1	Enkelvoudige regressieanalyse	277
8.5.2	Multipelle regressieanalyse	279
8.5.3	Regressiemodellen bij overlevingsduuranalyse	281

8.6	Overlevingsduuranalyse uitgebreid en samengevat	281
8.7	Meta-analyse	283
8.7.1	De Campbell Collaboration Crime and Justice Group	287
8.8	Andere methoden	288
8.8.1	Capture-recapture-methoden	288
8.8.2	Multilevel-methoden	290
8.8.3	Technieken voor afhankelijkheden	294
9	Evaluatieonderzoek	297
9.1	Inleiding	297
9.2	Evaluatieonderzoek binnen de criminologie	300
9.3	Schematische voorstelling van de implementatie van interventies	302
9.4	Bedreigingen van een goede beleidsevaluatie	304
9.4.1	Onheldere doelen	304
9.4.2	Selectie	305
9.4.3	Geen controlegroep	306
9.4.4	Afhankelijkheid van registraties door anderen	306
9.4.5	Caseflow	307
9.4.6	Geen micromodel	308
9.4.7	Treatment integrity	308
9.4.8	Confounding	308
9.4.9	Politieke context, mediagevoeligheid	309
9.5	Valkuilen van criminologisch evaluatieonderzoek	309
9.5.1	Verplaatsingseffecten	309
9.5.2	Toename door interventie	310
9.6	Verwacht effect van straffen	310
	Bibliografie	313
	Register van onderwerpen	325
	Register van auteurs	333